

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 שיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

המלך

פרשת פי תבא

תורת

תחת אשר לא עבדת את ה' בשמחה

דברים פרק כח (מה) ובאו עליך כל הקללות האלה ורדפוהו והשיגוהו עד השמדך כי לא שמעת בקול ה' אלהיך לשמר מצותיו וחקותיו אשר צוה: (מו) והיו בך לאות ולמופת ובוזרעך עד עולם: (מוז) תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל: שאלות

א { יש לשאול שמדברי הפסוק מבואר שמדובר באדם עובד ה' ומקיים התורה והמצוות, ולמרות זאת כתוב ובאו עליך כל הקללות תחת אשר לא עבדת בשמחה, ממה שאמר לא עבדת בשמחה משמע שאמנם עבד אך לא בשמחה, וקשה מדוע כל כך התורה מענישה על חיסרון השמחה הרי הוא מקיים התורה והמצוות?

ב { זאת ועוד הרי השמחה הוא דבר שנובע ממצבו של האדם ואיך אפשר לתבוע ולהעניש בגלל חוסר שמחה?
המצב השורר בעולם:

עדים אנו למציאות של חיי האדם אשר נמצאים בתמידות תחת לחץ חברתי ותחרות סמויה המלווה בקנאה אשר לא נותנת לאדם מנוחה וכל ימיו נמצא במרדף נגד השעון כיצד להעפיל לפסגת החיים [שאגב אין לזה סוף כי אין אדם מת וחצי תאוותו בידו] ומתוך מציאות זו אשר יוצרת אצל האדם מתחים גדולים ומאפילה על מצב רוחו ועל שמחת וחדוות החיים של האדם, כך שהאדם שרוי במצב של חוסר סיפוק בחיים ומאפיל על אושרו, והתוצאה של הדברים שכל מעשיו של האדם נעשים בעצבות ובחוסר מצב רוח ואין מה לדבר על שמחה, לדוגמה כמו שסיפר המקובל רבי יעקב עדס שליט"א כי פעם התארח אחד העשירים בבית הוריו והוזמן להשתתף ולאחר הסעודה שאל הרב יעקב עדס את הגביר תאמר לי היכן אתה נהנה מסעודת שבת בביתך המפואר אשר יש בו משרתים וכל מה שליבך חפץ או בבית הפשוט כאן במלא הצניעות וממאכלים פשוטים, השיבו העשיר כי האמת שלא ששם לב מה אכל ולא עניין אותו כלל האוכל, נשאל מדוע, והשיב היות והשבוע היה איתו מקרה מכאיב מאוד שפנו אליו שני אנשים שהיה להם עשרה אחוז מניות של איזה חברה והציעו לו למכור לו אותן הסתפק בדבר האם כדאי לקחת את שניהם ולבסוף החליט לקחת רק מאחד עשרה אחוז, והנה תוך זמן קצר התפרסם המאזן של החברה שהיה מאוד חיובי והמניות קפצו עשרת מונים ואז אמנם הרויח הרבה מאוד מהעשרה אחוז שקנה אך כאב לו יותר כיצד החמיץ ולא קנה גם את העשרה אחוז השניים עד שהדבר איבד לו טעם החיים וקיון שאינו מרגיש בטעם האכול ואין ראשו תפוס אלא בהחמצת ההזדמנות שבאה לידו ולא עשה, **זאת ועוד** כאשר הדברים מיוחסים לקיום המצוות הרי שהדבר עוד יותר רחוק משמחה כי בדרך כלל האדם שמח בהעדרם של חיובי מצוות ואם נמצא לו פטור עוד יותר ישמח כמאמר חז"ל על הנאמר בתורה במדבר פרשת בהעלותך פרק י"א בדור המדבר שהתלוננו ואמרו (ה) זכרנו את ה' אלהינו אשר נאכל בַּמִּצֵּיִם הַיָּם וכו' וביארו חז"ל חיים מהמצוות שעדיין היו פטורים מקיום התורה והמצוות, וכמאמר השגור בפי הציבור שתמיד ישמחו על יהי שם ועל המחיה שביאורו להיות פטור מתחונן ומברכת המזון, אולם תורתנו הקדושה מלמדת אותנו שהשמחה היא חובת כל אדם והיא המשקפת את עיקר מעשיו של האדם ובהעדר שמחה למרות שתהיה עשיה מרובה היא חסרת ערך ואף נענש האדם על כך כאשר נבאר.

ביאור היערות דבש מדוע נענש האדם על קיום המצוות בלי שמחה:

וכתב הגאון הגדול רבנו יונתן איבשיץ זצ"ל בספרו יערות דבש חלק שני דרוש ה' בא"ד וז"ל כי בעו"ה זה החולק, אשר אף בעושה מצוה אינו שמח, והכל בעל כרחו ככפאו שד, ואילו יאמר לו פטור אתה ממנה, היה שש ושמח, ונהפוך הוא שהיה לו לשמוח: צא ולמד, כמה ישישו שרים נכבדים כאשר חלק להם מלך בשר ודם כבוד לעשות פקודתו, ואיך לא ישמח גבר נבזה חלד אישים תולעת נוצר מטפה סרוחה, באמור לו מלך מלכי המלכים הקב"ה עשה זאת, ויהיה לנחת ולרצון לפני ה' תמיד, הלא על זה מהראוי להרבות שמחה כשמחת כל הון, ולומר אני עשיתי דבר קטן, תקעתי בשופר, ומה היא תקעתי בקרן, לא יש בה עינוי נפש ויגיעה וכדומה, ומכל מקום יש בו רצון ונחת לה', והיש חדוה ושמחה גדולה לפני מזה, וכן כל המצוות כולן הן נוחות לעשותן אין בהן רוב מיגיעה ועבודה, וכו' ואפילו בסוכה אמרינן [דף כ"ה ע"ב] המצטער פטור מסוכה, כי לא נתן מצוות לעול לטובה ולנחת, והנביא צועק [מיכה ו'] עמי מה עשיתי לך ומה הלאיתיד ענה בי וא"כ יש לאדם לשמוח מאוד מאוד. וכו' ואיש אשר מניח תפילין ולובש טלית של מצוה, הלא ישמח כי זכה להיות בדיוקנא דמלכא קדישא, והלא קול קורא לפניו הבו יקרא לדיוקנא דמלכא קדישא, ואיך לא ישמח איש בזה, לעשות דבר קל כזה ולזכות בו לעולם הבא ולמצוא נחת ורחן בעיני ה'. **וכתב האר"י ז"ל [שעהמ"צ דף א'] כי ממש רוב הגלות בזה שאין עושים המצוה בשמחה, כדכתיב [דברים כ"ח] תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב וכו': ובאמת בעונותינו הרבים עבירה גוררת עבירה, על ידי שאינם משמחים במצוות כראוי, אינם משגיחים ג"כ על המצוות שיהיו כראוי. תפילין, מתקיים זוג תפילין לעשר שנים, ואינו משגיח שיהיה כראוי בכל פרטי מצוות, מרובע, וכדינו בכל הלכות תפילין. הוי ווי חסרי לב, אני רואה כל מלבושים חדשים אתם לובשים, ממש רגל ברגל, לבוש קיץ וחורף, לבוש חול ושבט, וח"ו שיהיה בו כתם וטלאי, ומכ"ש הכובע על ראשו צריך שיהיה נקי מאבק, וכו' ואם יעשה לו כובע בשנוי נימוס ומטבע המדינה, אם ארוך או קצר, הלא לא יקח אותו בראש, הואיל הוא משונה מטבע נימוס הנהוג, וכמו בנעלים, יחליפו מרגל לרגל, וצריכים להיות נכונים לרגלו לבל יוסיף או יגרע, והרצועות והלולאות אשה אל אחותה כפי נימוס, לא קצר ולא ארוך, וח"ו לשנות עכ"ל:**

דבר הרמב"ם והמגיד משנה שהשמחה זו עבודה גדולה:

וכך כתב הרמב"ם הלכות שופר וסוכה ולולב פרק ח הלכה טו השמחה שישמח אדם בעשיית המצוה ובאהבת האל שצוה בהן, עבודה גדולה היא, וכל המונע עצמו משמחה זו ראוי להפרע ממנו שנאמר דברים כ"ח תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב, וכו'. וכתב המגיד משנה הלכות שופר וסוכה ולולב פרק ח הלכה טו ועיקר הדבר הוא שאין

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

ראוי לו לאדם לעשות המצות מצד שהן חובה עליו והוא מוכרח ואנוס בעשייתן, אלא חייב לעשותן והוא שמח בעשייתן ויעשה הטוב מצד שהוא טוב ויבחר באמת מצד שהוא אמת ויקל בעיניו טרחן ויבין כי לכך נוצר לשמש את קונו וכשהוא עושה מה שנברא בשבילו ישמח ויגיל, וכו' :

דברי רבינו בחיי השמחה מצוה בפני עצמה כי אם אדם היה יודע מה אומרים עליו היה עושה בשמחה:

כתב רבינו בחיי פרשת כי תבוא (מז) תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה. יאשימנו הכתוב בעבדו השי"ת ולא היתה העבודה בשמחה, לפי שחייב האדם על השמחה בהתעסקו במצות, והשמחה במעשה המצוה מצוה בפני עצמה, מלבד השכר שיש לו על המצוה יש לו שכר על השמחה, ועל כן יעניש בכאן למי שעובד עבודת המצוה כשלא עשה בשמחה, ולכך צריך שיעשה אדם המצות בשמחה ובכוונה שלמה, וכן אמרו במדרש רות: (רות רבה ה, ו) אלו היה יודע ראובן שהקב"ה מכתוב עליו: (בראשית לו, כא) "וישמע ראובן ויצלהו מידים", בכתפו היה מוליכו לאביו, ואלו היה יודע אהרן שהקב"ה מכתוב עליו: (שמות ד, יד) "וראך ושמח בלבך", בתופים ובמחולות היה יוצא לקראתו, ואלו היה יודע בועז שהקב"ה מכתוב עליו: (רות ב, יד) "ותאכל ותשבע ותותר", עגלים פטומים היה מאכילה.

אין השכינה שורה אלא מתוך שמחה:

ומבואר במסכת שבת דף ל ע"ב, וכן במסכת פסחים דף ק"ז ע"א ושבתאי אני את השמחה - שמחה של מצוה, ולשמחה מה זה עשה - זו שמחה שאינה של מצוה. ללמדך שאין שכינה שורה לא מתוך עצבות וכו', אלא מתוך דבר שמחה של מצוה, שנאמר ועתה קחו לי מנגן והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה'. אמר רב יהודה: וכן לדבר הלכה. וכן מבואר בירושלמי (וילנא) מסכת סוכה פרק ה א"ר יונה יונה בן אמיתי מעולי רגלים היה ונכנס לשמחת בית השואבה ושרת עליו רוח הקודש ללמדך שאין רוח הקודש שורה אלא על לב שמח ע"כ. וכאשר מצינו אצל יעקב אבינו שהשכינה נסתלקה ממנו כל זמן שהתאבל על יוסף במשך כ"ב שנים עד שבישרו אותו עוד יוסף חי ותחי רוח יעקב ורק אז שרתה עליו השכינה. וכך כתב הרמב"ם הלכות יסודי התורה פרק ז הלכה ד כל הנביאים אין מתנבאין בכל עת שירצו אלא מכוונים דעתם ויושבים שמחים וטובי לב ומתבודדים, שאין הנבואה שורה לא מתוך עצבות ולא מתוך עצלות אלא מתוך שמחה, לפיכך בני הנביאים לפניהם נבל ותוף וחליל וכו' והם מבקשים הנבואה וזהו שנאמר והמה מתנבאים כלומר מהלכין בדרך הנבואה עד שינבאו כמו שאתה אומר פלוני מתגדל. ואכן כך מסופר על מרן הרב עובדיה זצ"ל שהיה לומד וברקע היה שירת המקמים האהובה עליו בכדי לשמח הנפש.

בזכות השמחה זוכה לעולם הבא:

עוד מבואר במסכת תענית דף כ"ב ע"א שאלהו ז"ל הראה לר' ברוקא שני אחים ואמר עליהם שהם בני העולם הבא, הלך ר' ברוקא אצלם ושאלם מה מעשיהם, אמרו לו אינשי בדוחי אן מבדחינן עציבי, ופרש"י שמחים ומשמחים בני אדם, ומבאר המהרש"א שזכו לחיי עוה"ב לפי שגרמו במעשיהם להסיר צער השכינה, שהרי במסכת סנהדרין דף מ ע"א אומרת בשעה שאדם מצטער שכינה מה לשון אומרת קלני מראשי קלני מזרועי, ומאחר שעל ידיהם נתעוררו העצובים להיות שמחים הרי שגם השכינה נתמלאה שמחה, ולפיכך זכו לחיי עוה"ב, ומכאן שכל השרוי בשמחה מביא לידי שמחת השכינה. דברי המרח"ו שרק על מצוה בשמחה יש שכר גם בעוה"ז:

וכתב רבינו חיים ויטאל זצוק"ל בהקדמת שער המצוות להאר"י ז"ל גם דע כי העושה מצוה אחת אין מספיק לו במה שיעשה אותה, שהרי מצינו בדברי חז"ל שאמרו כל העושה מצוה אחת מטיבין לו ומאריכין לו ימיו ושנותיו, וכיוצא בזה אמרו כל המקיים מצוה אחת יש לו כך וכך, והנה אנחנו רואים כמה וכמה מצוות שעושים בני אדם ואינם מתקיימים דברי רבותינו ח"ו בענין גודל שכרם בעוה"ז, אבל השרוש הוא שהכל נשען עליו הוא שבעשיית המצוה אל יחשוב עליו כמשא גדול וממהר להסירה מעליו, אבל יחשוב בשכלו כאילו בעשות אותה המצוה ירויח אלף אלפים דינרי זהב ויהיה שמח בעשותו אותה המצוה בשמחה שאין לה קץ מלבד ונפש ובחשק גדול כאילו נותנים לו בפועל אלף אלפי דינרי זהב אם יעשה אותה מצוה, וזה סוד תחת אשר לא עבדת וגו'.

דורות ראשונים היו שמחים במצוות:

עוד מבואר במסכת גיטין דף פא ע"א ואמר רב"ח א"ר יוחנן משום ר' יהודה בר אילעי: בא וראה שלא כדורות הראשונים דורות האחרונים, דורות הראשונים מכניסין פירותיהן דרך טרקסומן כדי לחייבן במעשר, דורות האחרונים מכניסין פירותיהן דרך גגות ודרך קרפפות כדי לפוטרו מן המעשר; דאמר רבי ינאי: אין הטבל מתחייב במעשר עד שיראה פני הבית, שנאמר: בערתי הקדש מן הבית. וכתב בספר והיית אך שמח וז"ל לכאורה קשה מה הפגם בזה שרצו לפטור את עצמם מחיוב מעשר הרי הפטור אינו ע"י קולא אלא בהתר גמור על פי דין מפורש שאין חיוב מעשרות חל על פירות שהוכנסו לבית באופן זה. אך סוד הענין הוא כי אדם המתייחס למצוות בצורת עול וטורח יחפש דרכים לפטור את עצמו מהן גם שהמצוה כרוכה בחסרון כסף, אבל אם המצוות הן חייו והן אהובות עליו הוא ירצה לקיימן בלי שיפטור את עצמו מהן, חז"ל ברוב חכמתם עומדים מתוך מעשה זה על ההבדל התהומי בין הדורות הראשונים לבין הדורות האחרונים.

וכן מבואר במסכת ברכות דף ט ע"ב אמר ליה רבי אלעא לעולא: כי עיילת להתם שאיל בשלמא דרב ברונא אחי במעמד כל החבורה, דאדם גדול הוא ושמח במצות: זימנא חדא סמך גאולה לתפלה ולא פסיק חוכא מפומיה כוליה יומא.

וכבר אמר דוד המלך בתהלים פרק קיט (קסב) שֶׁשׁ אֲנֹכִי עַל-אֲמֶרְתְּךָ כְּמוֹצֵא שֶׁלֵּל רֵב: ומבואר במסכת שבת דף קל ע"א תניא, רבן שמעון בן גמליאל אומר: כל מצוה שקיבלו עליהם בשמחה כגון מילה, דכתיב שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב - עדיין עושין אותה בשמחה, וכל מצוה שקבלו עליהם בקטטה, כגון עריות - דכתיב וישמע משה את העם בכה למשפחותיו על עסקי משפחותיו - עדיין עושין אותה בקטטה, דליכא כתובה דלא רמו בה תיגרא. שמעתי מהרב מן שאלו

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

את הרה"ג אהרון ליב שטיינמן שליט"א מה הדבר שבר מצוה צריך לקבל עליו, והשיב שצריך לא לחלוץ התפילין עד אחרי קדיש אחרון, ונשאל מה המשמעות שיש בדבר, והשיב שחייב להרגיל עצמו שאין המצוות עול עליו אלא לעשותן בשמחה. **עוד מבואר שזו הדרגה הגבוה שהגיעו בפורים:**

כמבואר במסכת מגילה דף טז ע"ב ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר, אמר רב יהודה: **אורה - זו תורה**, וכן הוא אומר כי נר מצוה ותורה אור. **שמחה - זה יום טוב**, וכן הוא אומר ושמחת בחגך, **ששון - זו מילה**, וכן הוא אומר שש אנכי על אמרתך, **ויקר - אלו תפילין**, וכן הוא אומר וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך ותניא, רבי אליעזר הגדול אומר: **אלו תפילין שבראש. והקשו המפרשים** אם כן מדוע נכתב במגילה אורה ולא תורה או יו"ט ולא שמחה וכו'! א אחז"ל מרמזים ללמדנו שהגיעו באותו דור להכרה והבנה כי התורה היא האור של החיים ויו"ט הם השמחה והתפילין הן הכבוד הגדול כך ששמחו בקיום התורה והמצוות.

דברי המסילת ישירים שאין שמחה כמו הזכות לעבוד את השי"ת:
וכתב בספר מסילת ישירים פרק יט ה' הוא השמחה, והוא עיקר גדול בעבודה, והוא מה שדוד מזהיר, **ואומר (תהלים ק'): עבדו את ה' בשמחה בואו לפניו ברננה. ואומר (שם ס"ח): וצדיקים ישמחו יעלצו לפני אלהים וישישו בשמחה**, וכו' **א"ר איבו כשתהיה עומד לפני להתפלל יהא לבך שמח עליך שאתה מתפלל לאלהים שאין כיוצא בו, כי זאת היא השמחה האמתית שיהיה לבו של אדם עלו, על שהוא זוכה לעבוד לפני אדון יתברך שאין כמוהו, ולעסוק בתורתו ובמצותיו שהם השלימות האמתית והיקר הנצחי.**

כל השגת חכמת הנסתר של האריז"ל בזכות השמחה:
וכתב מרן החיד"א בספרו חומת אנך לבאר הפסוק בתהלים פרק ק (ב) עבדו אתי יקוץ בשמחה באו לפניו ברננה: לפי פשוטו דעשיית המצוות והלמוד יהיה בשמחה כי גדולה מאד מעלת השמחה בעסק התורה וקיום המצוות, **וכתב רבינו מהר"י ז"ל שהגיד לו רבינו האריז"ל שלא זכה לידיעתו ולהשגתו הגדולה אלא בשביל השמחה שהיה שמח בלימוד ועשיית המצוות. מעשה עם האריז"ל:**

מסופר על האריז"ל שהיה מנהגו שהולך לקנות דבר מצוה לא היה שואל כמה עולה אלא היה מניח הארנק למוכר בכדי שיקח כמה שהוא רוצה, שאלו את האריז"ל מדוע נוהג כך, והשיב כי כל מה שזכה להשגות גדולות בחכמת הנסתר רק בזכות שהוא שמח בכל מצוה יותר מכל הון שבעולם, וכיון שכן אין ערך לכסף לעומת המצוה לעשות רצון הקב"ה לכן אינו שואל על המחיר אלא מניח הארנק לפני המוכר כיון שכמה שיקח המצוה עוד יותר גדולה. **למרות שבימינו** קשה לנהוג כך מאחר ויש ירידת הדורות ואם יניח את הארנק לפני המוכר שמא אינו הגון ועלול לקחת הכל ולנצל את צידקות הקונה, אך הדבר מלמדנו איך צריך להתייחס למצוה בשמחה גדולה שאין ערוך ואין שיעור לזכות של האדם בקיומה עד שכל הון אין לא ערך לגבי המצוה, וכמאמר דוד המלך בתהלים פרק קיט על לימוד התורה (עב) **טוב גלי תורת פיך מאלפי זהב וקסף:** ועל המצוות היה אומר (קסב) **שש אנכי עליהם קמוץא שגל רב:** ולכן נאמר מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד. **מעשה עם אחיו של הגר"א:**

ומעשה שהיה ברבי אברהם זצ"ל אחיו של הגר"א זי"ע אשר התגורר בעיר קיידין ואחת המשפחות שם דאגה לפרנסתו, פעם אחת באו ואמרו לרבי אברהם עד מתי תשב בקיידין עבור להתגורר בוילנא שהיא עיר גדולה יותר ושם תהיה פרנסתך מצויה וברווח, נענה ואמר צריך לשאול את פי הרבנית, הלכו אליה והביאו בפניה את ההצעה, אבל היא הגיבה בסירוב מוחלט, וכששאלו אותה מדוע היא מתנגדת, ענתה לפני כמה שנים לא יכול היה בעלי לקנות אתרוג מחוסר אמצעים הלכנו ומכרנו את דירתנו ועברנו לדירה יותר קטנה כדי שנוכל לקנות אתרוג, והנה שלש פעמים ביום אני עוברת ליד דירתנו הקודמת ואני נהנית מכך שמכרנו אותה למטרה של קניית אתרוג ועל ההנאה הזו איני מוכנה לוותר, אכן זה הפירוש לחיות את המצוות להרגיש שזה החיים שלנו שעבורם נעשה הכל.

מוסר השכל:

למדנו מהני"ל חובתו של האדם להיות שמח ובפרט בקיום התורה והמצוות, שאדם שאינו שמח בקיום המצוות הדבר נובע בגלל שיש פגם באמונתו שאינו מרגיש ומאמין שהוא עושה נחת רוח לקב"ה בקיום המצוה, אחרת לפחות כמו שהיה שמח לעשות שליחות של אדם גדול ונכבד בעיניו, כגון גדול הדור היה רוצה איזה שליחות או להבדיל נשיא ארה"ב היה רוצה ממנו איזו בקשה כמה היה שמח שנפל בחלקו הזכות להיות בקרבת אותו גדול והיה רץ לעשות השליחות בשמחה, ואילו בקיום המצוות אם אינו שמח, נמצא שהקב"ה פחות חשוב אצלו מאותו אדם שהיה שמח שיבקש ממנו לעשות השליחות, ולכן האדם נתבע בנפרד על חוסר השמחה בקיום התורה והמצוות שאפילו שמקיים התורה והמצוות בלי שמחה ענוש יענש רח"ל וכמ"ש ורבעה בו כל האלה וכו'. ולזאת ככל שיחזק עצמו באמונה שעומד לפני מלך המלכים ועושה רצונו שמחתו תגדל ולא יאפיל עליו שום מצב העובר עליו כי הכל לטובתו מאת השי"ת וכיצד יהיה בעצב וצער על מעשיו של הקב"ה, ועל ידי שירבה שמחה ויעבוד את השם בשמחה יזכה לאושר ועושר הצלחה וברכה ואף תשרה עליו השכינה ויפתחו לו שערי חכמה וזוכה לכתיבה וחתימה טובה אכ"ר.

בברכת כתיבה וחתימה טובה

מרדכי מלכא